

EDUSKUNNAN VASTAUS 57/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi opintotukilain muuttamisesta ja opintolainavähennyksen edellyttämiseksi muutoksiksi verolainsäädäntöön

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi opintotukilain muuttamisesta ja opintolainavähennyksen edellyttämiseksi muutoksiksi verolainsäädäntöön (HE 11/2005 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 5/2005 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää toimeentulotuen saamisen perusteita muutettavaksi siten, että opintolainan lisäys ei heikennä toimeentulon saamisen edellytyksiä perheellisillä.
2. Eduskunta edellyttää, että suomalaista hyvää rakenteeltaan oikeansuuntaista opintotukijärjestelmää kehitetään opintorahapainotteisena ja vastaisuudessakin ohjataan varoja opintorahan ja opiskelijoiden asumislisän korottamiseen.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 3 §:n 4 kohta, 5 a §:n 1 momentti, 7 ja 7 a §, 9 a §:n 1 momentti, 14 a §, 16 §:n 1 momentti, 41 b §:n 5 ja 7 kohta, 41 c ja 41 d §, 43 §:n 2 momentti sekä 47 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 4 kohta laissa 1427/2001, 5 a §:n 1 momentti, 9 a §:n 1 momentti ja 16 §:n 1 momentti laissa 345/2004, 7 § osaksi laeissa 49/1997, 636/1998 ja 41/2000 sekä mainituissa laissa 345/2004, 7 a § mainituissa laissa 49/1997, 14 a § laissa 734/2001 ja mainituissa laissa 345/2004, 41 b §:n 5 ja 7 kohta ja 41 c § laissa 691/2002 sekä 41 d § ja 43 §:n 2 momentti laissa 204/2003, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 1427/2001 ja 345/2004, uusi 3 momentti, lakiin uusi 16 c—16 f § sekä 41 b §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laissa 691/2002, uusi 8 kohta seuraavasti:

2 §

Opintotukietuudet

Tämän lain mukaista opintolainaa saaneella on tässä laissa säädetyin edellytyksin oikeus opintolainavähennykseen verotuksessa. Opintolainavähennyksestä säädetään tuloverolain (1535/1992) 127 d ja 127 e §:ssä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *korkeakoululla* yliopistolaissa (645/1997) tarkoitettuja yliopistoja ja ammattikorkeakouluissa (351/2003) tarkoitettuja ammattikorkeakouluja;

5 a §

Päätoimiset opinnot

Päätoimisia ovat opinnot, joiden tavoitteena on korkeakoulututkinnon suorittaminen. Muut korkeakouluopinnot ovat päätoimisia, kun opintojen laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä opiskelukuukautta kohti.

7 §

Opintotukeen oikeuttava aika

Opintotukea myönnetään päätoimisten opintojen ajaksi. Yhtäjaksoisesti vähintään kahdeksan viikkoa kestävät opinnot oikeuttavat kahden kuukauden opintotukeen.

Korkeakouluopiskelua varten opintotukea voi saada enintään 70 kuukaudeksi. Yhden korkeakoulututkinnon suorittamista varten tukeen oikeuttava aika määräytyy kyseisen tutkinnon yliopistolain tai ammattikorkeakoululain nojalla säädetyin laajuuden perusteella siten, että tukeen oikeuttava aika on enintään yhdeksän kuukautta tutkinnon laajuuden mukaista lukuvuotta kohti

lisättyinä kymmenellä kuukaudella. Täydet lukuvuodet ylittävältä puolelta lukuvuodelta tukeen oikeuttava aika on kuitenkin viisi kuukautta. Jos opiskelijalla on opiskeluoikeus alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon, tukeen oikeuttava aika määräytyy edellä säädetyllä tavalla näiden tutkintojen yhteenlasketun laajuuden perusteella. Sellaisessa ylemmässä korkeakoulututkinnossa, jonka pääaine tai aineryhmä, johon pääaine kuuluu, on Aasian ja Afrikan kielet ja kulttuurit, tukeen oikeuttava aika on kuitenkin enintään 64 kuukautta.

Ulkomaisessa korkeakoulussa suoritettavassa tutkinnossa opintotukeen oikeuttava aika määräytyy edellä säädetyin perustein tutkinnon laajuuden ja lukuvuoden pituuden perusteella.

Jos opiskelija, jolle on myönnetty opintotukea korkeakouluopintoihin, mutta joka ei ole suorittanut korkeakoulututkintoa, aloittaa opinnot toisen korkeakoulututkinnon suorittamista varten, aiemman tutkinnon suorittamiseksi käytetyt kuukaudet otetaan huomioon tukeen oikeuttavaa aikaa laskettaessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin erilaajuisten korkeakoulututkintojen opintotuen enimmäisajasta.

Ammatilliseen tutkintoon johtavassa koulutuksessa opintotukea voi saada enintään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 31 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi ajaksi. Lukiokoulutuksessa opintotukea voi saada enintään lukiolain 24 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi ajaksi.

7 a §

Korkeakoulututkintoa varten myönnettävän opintotuen enimmäisajan pidentäminen

Opiskelijalle, joka on saanut opintotukea yhden korkeakoulututkinnon suorittamista varten 7 §:ssä tarkoitettua enimmäisajan, voidaan myöntää opintotuki opiskelun jäljellä olevaksi ajaksi, kuitenkin enintään yhdeksäksi kuukaudeksi. Edellytyksenä on, että opiskelija osoittaa opintojen viivästymisen aiheutuneen opintojen edistymiseen merkittävästi vaikuttaneesta sairaudesta tai muusta erityisen painavasta syystä. Pidennystä voidaan kuitenkin myöntää vain, jos

tutkinnon suorittamisen arvioidaan edellyttävän päätoimista opiskelua enintään yhden lukuvuoden ajan.

Tämän pykälän mukaista tukea ei myönnetä opiskelijalle, jolle on jo myönnetty opintotukea 70 kuukaudeksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetun pidennyksen hakemisesta ja sen myöntämisen perusteista.

9 a §

Opintotukilautakunnan tehtävät

Opintotukilautakunnan tehtävänä on:

1) seurata opintojen edistymistä ja antaa omaaloitteisesti taikka Kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä lausunto opintojen edistymisestä;

2) määritellä kesäaikana harjoitettavien opintojen riittävä laajuus ja antaa yksittäistapauksissa lausunto Kansaneläkelaitokselle;

3) määritellä muiden kuin opiskelijavaihtohjelmien mukaisten ulkomailla harjoitettavien opintojen riittävä laajuus ja antaa yksittäistapauksissa lausunto Kansaneläkelaitokselle;

4) antaa Kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä lausunto siitä, onko opintolainan valtiontakauksen saanut, joka on suorittanut tutkinnon, oikeutettu opintolainavähennykseen;

5) antaa oma-aloitteisesti taikka Kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä lausunto siitä, voidaanko enimmäisajan opintotukea saaneen opiskelijan opintotukeen oikeuttavaa aikaa pidentää 7 a §:ssä säädettyllä tavalla.

2 luku

Opintotukietuudet

14 a §

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruisista

kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 252 euron ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksytä muuta jakopustetta.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, asumislisän määrä on enintään 58,87 euroa kuukaudessa. Kansanopiston tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrä on 58,87 euroa kuukaudessa.

Ulkomailla opiskelevan asumislisän määrä on 210 euroa kuukaudessa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää asumislisän määrästä maissa, joissa vuokrataso on alhainen.

Asumislisää ei makseta, jos asumismenot ovat alle 33,63 euroa kuukaudessa.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tukikuukautta kohden on:

1) korkeakouluopiskelijalla ja aikuiskoulutustukea saavalla 300 euroa;

2) muulla kuin korkeakouluopiskelijalla 220 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta, ja 160 euroa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta;

3) ulkomailla opiskelevalla korkeakouluopiskelijalla 440 euroa ja muulla ulkomailla opiskelevalla opiskelijalla 360 euroa.

16 c §

Opintolainavähennys

Oikeus tuloverolain 127 d §:ssä tarkoitettuun opintolainavähennykseen on opintolainansaajalla, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon. Alem-

man korkeakoulututkinnon suorittanut opintolainansaaja on oikeutettu opintolainavähennykseen vain, jos hänet on valittu suorittamaan pelkästään alempaa korkeakoulututkintoa. Opintolainansaajalle voidaan myöntää oikeus opintolainavähennykseen vain lainansaajan ensimmäiseksi suorittaman vähennykseen oikeuttavan tutkinnon perusteella.

16 d §

Opintolainavähennykseen oikeutetut

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneella on oikeus opintolainavähennykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää yliopistolain nojalla säädetyn kyseisen tutkinnon laajuuden mukaisen ajan enintään kahdella lukuvuodella. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneella on oikeus opintolainavähennykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää ammattikorkeakoululain nojalla säädetyn kyseisen tutkinnon laajuuden mukaisen ajan enintään yhdellä lukuvuodella. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneella, joka on valittu suorittamaan pelkästään alempaa korkeakoulututkintoa, on oikeus opintolainavähennykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää yliopistolain nojalla säädetyn tutkinnon laajuuden mukaisen ajan enintään yhdellä lukuvuodella.

Ulkomaisessa korkeakoulussa tutkinnon suorittaneella on oikeus opintolainavähennykseen vastaavin perustein.

Tutkinnon suorittamiseen käytetty aika lasetaan sen lukukauden alusta, jona opiskelija on ensimmäisen kerran ottanut vastaan opiskelupaikan korkeakoulussa, 16 c §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittamislukukauden loppuun.

16 e §

Opintolainavähennys opintojen viivästyessä

Opintolainansaaja on oikeutettu opintolainavähennykseen, vaikka tutkinnon suorittamiseen käytetty aika on enintään kaksi lukuvuotta 16 d §:ssä säädettyä pitempi, jos lainansaajan

opinnot ovat mainitussa pykälässä tarkoitettuna aikana viivästyneet asevelvollisuuslain (452/1950), siviilipalveluslain (1723/1991) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaisen palveluksen tai oman sairauden vuoksi. Tutkinnon suorittamisaika voi olla edellä 16 d §:ssä tarkoitettua pitempi myös silloin, kun lainansaaja on mainitussa pykälässä tarkoitettuna aikana saanut lapsen hoitamisen perusteella sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa. Huomioon voidaan ottaa vain ne lukukaudet, joiden aikana lainansaaja on ollut varusmiespalveluksessa, naisten vapaaehtoisesta asepalveluksessa tai siviilipalveluksessa, on saanut lapsen hoitamisen perusteella sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka saanut sairauden perusteella sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa eläkettä tai korvausta taikka kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä.

Tutkinnon suorittamisaikaa pidentäneet seikat voidaan ottaa huomioon vain, jos ne ovat yhtäjaksoisesti kestäneet vähintään kuukauden. Yhden lukukauden aikana huomioon voidaan ottaa vain yksi pidentämiseen oikeuttava jakso.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin siitä, miten 1 ja 2 momentissa tarkoitettu opintolainavähennykseen oikeuttava aika pidentävät seikat otetaan huomioon.

16 f §

Opintolainavähennyksestä päättäminen

Kansaneläkelaitos tutkii ilman hakemusta korkeakoulun ilmoittaman opintojen aloituspäivän ja tutkinnon suorittamispäivän perusteella, onko vähennykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon suorittanut opintolainansaaja oikeutettu opintolainavähennykseen. Ulkomaisessa korkeakoulussa opiskelevan oikeuden opintolainavähennykseen Kansaneläkelaitos tutkii kuitenkin opiskelijan opintojen aloittamisesta ja tutkinnon suorittamisesta toimittaman selvityksen perusteella.

Jos lainansaaja on oikeutettu opintolainavähennykseen, Kansaneläkelaitos laskee rahalaitosten ilmoittamien opintolainojen koskevien tietojen perusteella myös tuloverolain 127 d §:ssä tarkoitetun opintolainavähennyksen enimmäismäärän sekä antaa lainansaajalle päätöksen oikeudesta opintolainavähennykseen ja opintolainavähennyksen enimmäismäärästä. Päätös voidaan antaa asianomaista kuulematta.

Jos lainansaaja ei korkeakoulun ja rahalaitosten ilmoittamien tietojen perusteella ole oikeutettu opintolainavähennykseen, Kansaneläkelaitos lähettää lainansaajalle päätösehdotuksen. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos lainansaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

Edellä säädetystä poiketen tuloverolain 127 d §:n 6 momentissa tarkoitetun opintolainansaajan tulee hakea Kansaneläkelaitokselta oikeutta opintolainavähennykseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin päätöksenantomenettelystä ja 4 momentissa tarkoitetusta hakumenettelystä.

41 b §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta opintotuen täytäntöönpanoa varten:

— — — — —
5) rahalaitoksilta lainansaajittain yksilöidyt tiedot nostettujen, valtion takaamien opintolainojen määrästä, opintolainojen lyhennyksistä ja koroista siten kuin Kansaneläkelaitos määrää;

— — — — —
7) rangaistuslaitoksilta ja vaarallisten rikossenuusijain eristämisestä annetun lain (317/1953) 1 §:ssä tarkoitettuilta pakkolaitoksilta tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä;

8) verohallinnolta opintolainavähennyksestä koskevien tehtävien hoitamista varten tarpeelliset tunnistamistiedot ja opintolainavähennyksen käyttämistä koskevat tiedot niistä verovelvollisista,

jotka ovat verotuksessa vähentäneet tuloverolain 127 d §:ssä tarkoitetun opintolainavähennyksen enimmäismäärän.

41 c §

Opintotukilautakuntien tiedonsaantioikeus

Opintotukilautakunnilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä saada Kansaneläkelaitokselta 9 a §:ssä mainittujen tehtävien hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot sekä Kansaneläkelaitoksen hallussa olevat tiedot 16 e §:ssä tarkoitetuista opintolainavähennykseen oikeuttavan ajan pidentämisperusteista. Opintotukilautakunnilla on oikeus saada tiedot maksutta.

Edellä 9 a §:n 4 momentissa tarkoitetun sopimuksen nojalla opintotukitehtäviä hoitavalla opintotukilautakunnalla on lisäksi oikeus käyttää salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien käsittelyssä välttämättömiä Kansaneläkelaitoksen saamia tietoja.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuilla opintotukilautakunnilla on myös oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä nimettyä henkilöä koskevat tämän lain mukaisten etuuksien käsittelyä varten välttämättömät tiedot maksutta 41 a §:ssä tarkoitettuilta viranomaisilta ja muilta tahoilta.

41 d §

Tietojen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa:

1) rahalaitokselle, josta henkilöllä on opintolainaa, tiedot 34 §:n mukaisen koron lisäämiseksi opintolainaan sekä opintotukilain (28/1972) nojalla myönnettyjen lainojen osalta tiedot opintojen päättymisestä;

2) opintolainan valtioneuvoston ja sen voimassaoloa koskevat tiedot rahalaitokselle, josta opiskelija on hakenut opintolainaa;

3) verohallinnolle tiedot opintolainavähennykseen oikeutetuista henkilöistä ja näiden opintolainavähennyksen enimmäismäärästä ja vuosittain maksamista opintolainan lyhennyksistä;

4) Pohjoismaiden opintotukiviranomaisille tiedot näiden maiden kansalaisten sekä näissä maissa opiskelevien Suomen kansalaisten Suomesta saamista opintotuista.

43 §

Tekninen käyttöyhteys

— — — — —
Mitä tässä pykälässä säädetään tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada 41 a ja 41 b §:ssä sekä 41 d §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla.
— — — — —

47 §

Toimintamenot

Tämän lain toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat menot luetaan Kansaneläkelaitoksen toimintamenoiksi ja oppilaitoksille 8 §:n 3 momentissa sekä 9 a §:n 1 ja 2 momentissa säädettyistä tehtävistä aiheutuvat menot kyseisen oppilaitoksen menoiksi.

Edellä 9 a §:n 4 momentin perusteella oppilaitokselle sopimuksen perusteella kuuluvista tehtävistä aiheutuvista toimintamenoista sovitaan Kansaneläkelaitoksen ja asianomaisen oppilaitoksen kesken.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Tämän lain 14 a §:ää sovelletaan kuitenkin 1 päivästä marraskuuta 2005 lukien.

Tämän lain 7 ja 7 a §:ää sovelletaan opiskelijaan, joka ottaa opiskelijavalinnassa opiskelupaikan vastaan tai kirjoittautuu ensimmäisen kerran läsnä olevaksi 1 päivänä elokuuta 2005 tai sen jälkeen.

Oikeus tämän lain 16 c §:ssä tarkoitettuun opintolainavähennykseen on opintolainan saajalla, joka opiskelijavalinnassa ottaa vastaan opiskelupaikan ylempää tai alempaa korkeakoulututkintoa tai ammattikorkeakoulututkintoa varten 1 päivänä elokuuta 2005 tai sen jälkeen. Vähennykseen on oikeutettu myös se, joka on valittu opiskelijaksi ennen 1 päivää elokuuta 2005, mutta kirjoittautuu läsnä olevaksi ensimmäisen kerran 1 päivänä elokuuta 2005 tai sen jälkeen. Lainansaajan ennen tämän lain voimaantuloa harjoittamia korkeakouluopintoja ei oteta huomioon opintolainavähennykseen oikeuttavaa aikaa laskettaessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 58 §:n 1 momentin 2 kohta, 105 § ja 132 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 58 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1126/1996, 105 § laissa 896/2001 ja 132 §:n 2 momentti laissa 772/2004, sekä

lisätään lakiin uusi 127 d ja 127 e § seuraavasti:

58 §

Korkomenot

Verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloistaan velkojensa korot, jos velka

2) on valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hallituksen takaama opintovelka taikka toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion opintotukijärjestelmään kuuluva julkisyhteisön takaama tai myöntämä opintovelka (*opintovelka*);

105 §

Kunnallisverotuksen opintorahavähennys

Jos verovelvollinen on saanut opintotukilaisa tarkoitettua opintorahaa, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys. Sen täysi määrä on 2 200 euroa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

Verosta tehtävät vähennykset

127 d §

Opintolainavähennys

Opintotukilain 16 c §:ssä tarkoitettu vähennyksen oikeuttavan tutkinnon määräajassa suorittanut verovelvollinen saa vähentää verosta maksamaansa opintolainan lyhennystä vastaavan määrän (*opintolainavähennys*).

Vuosittain myönnettävien vähennysten yhteenlaskettu enimmäismäärä on 30 prosenttia verovelvollisella olevan vähennyksen oikeuttavan opintolainan 2 500 euroa ylittävästä määrästä. Vähennykseen oikeuttavalla opintolainalla tarkoitetaan opintotukilain 16 c §:ssä tarkoitettujen

korkeakouluopintojen ensimmäistä aloituspäivää edeltävän lukukauden lopun ja vähennyksen oikeuttavan tutkinnon suorittamispäivää seuraavan lukukauden alun välisenä aikana kertynyttä opintotukilain mukaista opintolainaa ilman kyseisenä aikana lainaan pääomitettyä opintolainan korkoja (*opintolainavähennyksen enimmäismäärä*).

Opintolainavähennyksen enimmäismäärä lasketaan enintään sen lainamäärän perusteella, joka vastaa yliopistolain (645/1997) tai ammatikorkeakoululain (351/2003) nojalla säädetyn kyseisen tutkinnon laajuuden mukaista opintolainamäärää, kun valtioneuvoston enimmäismäärää vastaava määrä opintolainaa otetaan huomioon yhdeksältä kuukaudelta yhtä lukuvuotta kohti. Siltä osin kuin tutkinnon laajuus ei ole täysiä vuosia, enimmäismäärää laskettaessa otetaan huomioon opintolainaa viideltä kuukaudelta puolta lukuvuotta kohti. Tutkinnon laajuuden mukainen enimmäislainamäärä lasketaan tutkinnon suorittamishetkellä voimassa olevien opintolainan valtioneuvoston enimmäismäärää koskevien säännösten mukaan.

Kansaneläkelaitos ratkaisee, onko verovelvollinen oikeutettu opintolainavähennykseen ja opintolainavähennyksen enimmäismäärään. Verohallinto myöntää vähennyksen vuosittain niiden opintolainan lyhennysten perusteella, jotka opintolainavähennykseen oikeutettu verovelvollinen on maksanut tutkintonsa suorittamisvuotta seuraavana kymmenenä vuotena.

Jos opintolainavelallinen lyhentää takauksen perusteella valtion varoista maksettua opintolainaa, hänellä on oikeus takaajalle maksamansa lyhennyksen perusteella opintolainavähennykseen samoin edellytyksin kuin jos hän lyhentäisi varsinaista opintotukilain mukaista opintolainaa.

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavin edellytyksin toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Ahvenanmaan maakunnan opintotukijärjestelmään kuulunutta verovelvollista, joka verovuonna on lyhentänyt opintotukilain mukaista opintolainaa vastaavaa opintolainaa.

127 e §

Opintolainavähennyksen tekeminen

Opintolainavähennys tehdään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, vakuutetun sairausvakuutusmaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennys tehdään tuloverosta tehtävien muiden vähennysten sekä 131 ja 131 a §:ssä tarkoitettujen alijäämähyvitysten jälkeen.

Jos opintolainavähennyksen määrä on suurempi kuin verovelvolliselle verovuonna määrättyjen verojen määrä, erotuksen perusteella verovelvolliselle syntyy *opintolainavähennyksen veroalijäämä*, joka vähennetään 1 momentissa säädetyllä tavalla verovelvolliselle seuraavina vuosina määrättyistä veroista enintään 10 verovuoden aikana sitä mukaa kuin veroa määrätään.

Opintolainavähennyksen veroalijäämät vähennetään ennen verovuoden lyhennysten perusteella myönnettävää opintolainavähennystä siinä järjestyksessä, jossa ne ovat syntyneet. Opintolainavähennyksen veroalijäämä vähennetään

enintään tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan 15 vuoden aikana.

132 §

Alijäämähyvitysten vähentäminen verovelvollisen valtionverosta

— — — — —
Erityinen alijäämähyvitys vähennetään ensisijaisesti ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta sen jälkeen, kun verosta on vähennetty muut verosta tehtävät vähennykset opintolainavähennystä lukuun ottamatta. Erityinen alijäämähyvitys vähennetään alijäämähyvityksen jälkeen.

—
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2005 toimitettavassa verotuksessa.

Lain 127 d §:n 2 momentissa tarkoitettua opintolainavähennykseen oikeuttavan opintolainan määrää laskettaessa otetaan huomioon 1 päivänä elokuuta 2005 ja sen jälkeen aloitettujen korkeakouluopintojen suorittamisaikana nostetut opintolainat.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 16 ja 65 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 65 § sekä *lisätään* 16 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1122/1996, 1127/1996, 1172/1998, 565/2004 ja 775/2004, uusi 10 momentti, jolloin nykyinen 10 momentti siirryt 11 momentiksi, seuraavasti:

16 §

*Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen
yleinen tiedonantovelvollisuus*

— — — — —
Kansaneläkelaitoksen on toimitettava verohallinnolle opintolainavähennyksen myöntämistä varten tarpeelliset tiedot opintolainavähennyksen oikeutetuista verovelvollisista, vähennyksen oikeuttavan tutkinnon suorittamisvuodesta, opintolainavähennyksen enimmäismäärästä sekä vähennykseen oikeutettujen verovelvollisten opintolainan lyhennyksistä.
— — — — —

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 2005

65 §

Muutoksenhaku tappiota ja opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen

Vahvistettua tappiota koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta vahvistettavaa tappiota päätös koskee.

Tuloverolain 127 e §:n 2 momentissa tarkoitettua opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntyvää opintolainavähennyksen veroalijäämää päätös koskee.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.